

Várdai István bíboros, kalocsai érsek

Szentgyörgy földesura, Kisvárda részbirtokosa. Az apja Várdai Pelbárt, a nagyapja Várdai Domokos, aki 1380-ban a rokon Báthory családdal pereskedett.

István egyetemi tanulmányait a lengyelországi Krakkóban kezdte meg, ahol 1444-ben így volt bejegyezve: Stephanus Paííbaru” de Warada, azaz Várdai Pelbárt fia István. Krakkóból Bécsbe ment, s az ottani egyetemre. 1446. április 14-én iratkozott be, “fizetvén hét garast”. Ausztriából Olaszországba utazott, s 1448. március elsején már Ferrarában a kánonjog hallgatója. Megérkezése nehézségeiről és az őszig előfordult költségeiről érdekesen számol be leveleiben. Várdai Miklós Szabolcs megyei főispánnak, királyi kincstartónak, aki az unokatestvére volt, öt levelet írt, az utolsót 1449. július 14-én, amelyben közli, hogy doktori vizsgára készül. Ottani tanulásához tartozik, hogy 1449 őszén nővére férjétől, Szakolyi Miklós nándorfehérvári várnagytól és kapitánytól 100 arany forintot kapott tanulmányai folytatására. 1450. április 20-án különböző ajándékokat küld Ferrarából édesanyjának.

Ferrarából Páduába ment, ahol a nyári félév lezárta előtt, 1450. augusztus 29-én kánonjogból sikeres doktori vizsgát tett.

Tanulmányait befejezte, így hamarosan hazautazott Magyarországra. 1451 február 10-én már mint “doctor decretorum” váradai kanonokként szerepel. Három év múlva erdélyi préposként/prae-epositus = kisebbrangú főpap/Németországban, Würzburgban jár. Egy 1454. október 31-én kelt levelét így írta alá: Stephanus de Warada, decretorum doctor, praeepositus Transilvanensis. Hamarosan egri püspök lesz, majd 1454-től egészen 1471-ben bekövetkezett haláláig kalocsai érsek.

Kiváló érdemeiért II. Pál pápa 1467. szeptember 18-án - Mátyás király többszöri kérésére - bíborossá nevezte ki, s érdemeit kortársa, a neves történétíró Bonimi is megörökítette, kiemelve, hogy a tudományokban és a hadviselésben egyaránt járatos, s hazánk határait ügybuzgón védelmezi a törökökkel szemben.

Várdai István Hunyadi Mátyás egyik legbizalmasabb embere volt. Mátyást 1458. január 24-én kiáltották ki királlyá, de a koronát csak 1464. március 29-én tehetette fejére. Az idegen kézre került korona visszaszerzésében igen nagy érdemei voltak Várdai Istvánnak. A király, hálája

és bizalma jeléül, az 1464 elején egyesített fő és titkos kancellária élére. Vitéz János nagyváradai püspökkel együtt - Várday Istvánt nevezte ki.

A kancellária ekkor vette használatba a király újonnan vésetett kettős pecsétjét: a nagypecsétet és aranypecsétet, s ezek őrzése és a királyi oklevelek megerősítése Várday és Vitéz János feladata volt.

Ez volt az a korszak, amikor a Hunyadi-birtokkal (Debrecen és Böszörmény) szomszédos Szentgyörgy életében is jelentős változások következtek be. Az adott időben a Várdayaknak két (vagy több?) kúriájuk (nemesi udvarházuk) is volt Szentgyörgyön. Nem lehettek igazán fényűzőek, mert Várday Miklósné Percnyi Katalin-a kisvárdai várkastély felújítása idején - nem ezeket választotta lakhelyéül, hanem a monostori udvarházat Virágh Ferenc történetíró azt írja róla: 1463 májusában “az özvegy valószínűleg monostori kastélyában tartózkodott...” Később így folytatja: “Úgy látszik, Katalin asszony a telet is a kedvelt lakhelyén, Monostoron töltötte.”

Valószínűleg Monostoron kapta kézhez azt a száz arany forintot is, amelyet Várday István küldött neki azzal a kéréssel, hogy “ebből téglát és meszet készíttessenek” és feltétlenül a kisvárdai vár korszerűsítésére fordítsák!

Várday érsek bái zarándoklatából saját leveléből értesülünk, amelyet Várday Miklós özvegyéhez írt 1468 telén. Várday Miklós özvegyével a bíboros Bátán szeretne találkozni, ezért kéri, írja meg mikor szándékozik Bátára menni. Ő is ígéri, hogy Bátára érkezéséről értesíti Katalin asszonyt.